

mpaszą

**I Ogólnopolska
Konferencja Naukowa**

**„Między
psychologią
a sztuką”**

Zeszyt abstraktów

**26.02.2010r.
Poznań**

Patronat medialny:

Patronat:

Muzeum Sztuki
Centrum Terapii
Sztuki i Kultury

aspoznań

Patronat honorowy:

Organizatorzy:

KOŁO NAUKOWE
ARTETERAPII

„Między psychologią a sztuką” 26 lutego 2010

Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii (biuro Poznań)
we współpracy z Kołem Naukowym Arteterapii
serdecznie zapraszają do udziału w

I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

„Między psychologią a sztuką”

Patronat Honorowy:

Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM

prof. dr hab. Zbigniew Drozdowicz

Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu

prof. dr hab. Marcin Berdyszak

Komitet Naukowy:

dr Aleksandra Jasielska

mgr Maja Stańko

Komitet Organizacyjny:

Anna Kamyszek: specjalista d/s PR, grafik

Agata Kozłowska, Marta Grabowska: Logistyk

Natalia Pawłowska, Anna Kowalewska: HR

mgr Grażyna Głębocka, Agnieszka Ługowska: FR

Pomoc w organizacji: Monika Werniełto, Alina Koppa, Aleksandra Grabsztunowicz, Kinga Pietrzak, Joanna Dąbrowska, Dominika Fiszer, Krystyna Lewińska, Beata Kopaszewska, Aleksander Grudziński, Szymon Góralczyk.

Sponsorzy : Prorektor UAM: prof. dr hab. Zbigniew Pilarczyk,

Prorektor UAM prof. dr hab. Jacek Guliński,

Dziekan WNS: prof. dr hab. Zbigniew Drozdowicz ,

Prodziekan WNS: dr Remigiusz Ciesielski,

Dyrektor IP: prof. dr hab. Jerzy Brzeziński,

Dyrektor IP d/s dydaktycznych: prof. dr hab. Lidia Cierpiałkowska.

*Zachęcamy do zapoznania się z abstraktami wystąpień, warsztatów i plakatów,
które zaprezentowane będą w trakcie Konferencji.*

Marta Andrałojć

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Mit szalonego geniuszu - o związkach psychopatologii z twórczością.

Idea „szalonego geniuszu” jest obecna w kulturze od stuleci, znajdując swe naukowe odbicie w postaci toczącej się na wspólnym gruncie psychopatologii, psychologii klinicznej oraz psychologii twórczości debaty na temat związków pomiędzy chorobami i zaburzeniami psychicznymi a zdolnościami twórczymi. Co zastanawiające, mimo że publikacje na temat związków twórczości z psychopatologią (głównie z zaburzeniem afektywnym dwubiegunowym) ukazują się od końca lat 70. XX w., to ich analiza krytyczna przeprowadzona została dopiero w ostatnich latach (Schlesinger, 2009). W międzyczasie - na co wskazuje przegląd literatury oraz doniesień medialnych - w świadomości społecznej związek szaleństwa z geniuszem urósł od hipotezy do faktu naukowego.

W swoim wystąpieniu podejmuję próbę: (1) omówienia krytyki metodologicznej dotychczasowych prac opisujących związki psychopatologii z twórczością (Schlesinger, 2009; Sass, 2000-2001) oraz (2) wskazania potencjalnych konsekwencji społecznych przedstawiania związku pomiędzy psychopatologią a twórczością jako faktu udowodnionego naukowo (Schlesinger, 2009; Sass, 2000-2001).

Kilka słów o sobie:

Studentka V roku psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej zainteresowania naukowe dotyczą obszarów psychologii osobowości i psychologii klinicznej. W wolnych chwilach ogląda filmy i seriale obyczajowe, czyta literaturę współczesną, uczy się jazdy konnej i opiekuje się swoimi kotami i królikami.

Kontakt: marta.andralojc@gmail.com

Maciej Bis

Instytut Psychologii
Uniwersytet Jagielloński

Trening twórczości jako metoda polepszenia aktywności twórczej.

Twórczość często uważana jest za zjawisko tajemnicze i nadzwyczajne. Czy można sprawić, by zwyczajny człowiek tworzył twórcze dzieła? Czy można w jakiś sposób nauczyć, wytrenować myślenie w sposób twórczy? Zarówno wiedza teoretyczna, jak i poparte nią doświadczenie trenerów twórczości przekonują, że tak. W trakcie treningu ćwiczone są zdolności takie jak: dokonywanie skojarzeń, abstrahowanie, metaforyzowanie, rozumowanie dedukcyjne i indukcyjne, czy umiejętność transformowania obiektów lub ich reprezentacji umysłowych (Nęcka, 2001). W trakcie wystąpienia zostaną przedstawione podstawy teoretyczne treningów twórczości, metody ich tworzenia oraz prowadzenia; poruszone zostanie także zagadnienie ich skuteczności. Zostanie pokazane, w jaki sposób cechę twórczości przekuć na rozwiązania realnych problemów spotykanych w życiu prywatnym i zawodowym.

Kilka słów o sobie:

Student V roku psychologii (Instytut Psychologii UJ); trener rozwoju osobistego specjalizujący się w treningach twórczości.

Kontakt: matias_bis@yahoo.es

Dr Maciej Błaszak

Instytut Filozofii
Zakład Epistemologii i Kognitywistyki
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Rusztowanie poznawcze człowieka. Projekt mebli dziecięcych MAMAMA.

Zaprezentowane zostanie nowe rozwiązanie problemu usytuowania umysłu (situated cognition) oraz jego projektowa aplikacja. Istotą przyjętego rozwiązania jest teza, iż ludzki umysł wydobywa z otoczenia nie informację, lecz wiedzę. Wiedza będzie definiowana jako informacja posiadająca dla organizmu określoną wartość. Zaprezentowany zostanie mechanizm, za pomocą którego owa wartość zostaje do bodźca informacyjnego wprowadzona. Usytuowanie - według tej interpretacji - polegać będzie na tym, że część naszego poznania wykonują za nas inni ludzie, mianowicie ci, którzy wytworzyli nasze otoczenie poznawcze (będące sumą wartościowych bodźców informacyjnych). Multisensoryczne meble MAMAMA stanowią materializację teorii usytuowania umysłu dla dzieci do lat trzech.

Mgr Marta Borkowska-Bierć

Wydział Psychologii
Uniwersytet Warszawski

Wpływ rodziny na rozwój talentu dziecka oraz metody jego badania.

Fakt, że czynniki rodzinne wpływają na rozwój uzdolnionych dzieci jest znany badaczom od dawna. Większość z tych czynników jest stała, niezależnie od rodzaju uzdolnienia, jakie posiada dziecko, część z nich np.: stwarzanie możliwości wykonawczych, specyficzna dla dzieci uzdolnionych muzycznie. Celem tego referatu jest wyodrębnienie czynników uniwersalnych charakteryzujących rodziny wspierające, a także czynników specyficznych dla uzdolnień muzycznych i plastycznych. Do pierwszej grupy należy przede wszystkim uogólnione wsparcie udzielane dziecku, jak również zaangażowanie rodziców w edukację (nawet jeśli sami nie posiadają wykształcenia czy uzdolnienia w danej dziedzinie). Specyficzne dla uzdolnień artystycznych są m.in. wczesne doświadczenia z daną dziedziną sztuki, mające charakter niestrukturalizowany, zabawowy. Dane dotyczące wpływu rodziny pochodzą zarówno z badań własnych jak i z literatury. Odrębna część referatu zostanie poświęcona metodom badania wpływu rodziny na rozwój uzdolnień, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi opartych na analizie narracji.

Kilka słów o sobie:

Jestem doktorantką na Wydziale Psychologii UW i zajmuję się głównie badaniem młodzieży i dorosłych uzdolnionych muzycznie. Prowadziłam badania dotyczące czynników psychologicznych wpływających na predyspozycje wykonawcze u młodych muzyków. Tematem mojego doktoratu, to „Analiza etosu rodzinnego i badanie jego wpływu na plany zawodowe artystów.” Interesuje mnie semantyczna analiza narracji oraz analiza retoryczna jako metody badania osób wysoko uzdolnionych, gdyż uważam, że w przeciwieństwie do metod ilościowych są one wrażliwe na subtelne różnice między osobami badanymi, a jednocześnie umożliwiają analizy ilościowe i tym samym generalizację wyników.

Kontakt: marta.borkowskabierc@gmail.com

Mgr Aleksandra Bujacz

Institut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Stymulowanie umiejętności projektowania przestrzennego w oparciu o metodologię treningu twórczości.

Projektowanie przestrzenne jest jednym z najważniejszych obszarów twórczości użytkowej. Bez umiejętności realizacji twórczych form w przestrzeni nie byłoby architektury, designu, wzornictwa przemysłowego czy projektowania wnętrz. Proponowany warsztat wykorzystuje ćwiczenia klasycznego treningu twórczości (opartego na rozwijaniu operacji podstawowych względem kompetencji twórczych takich jak abstrahowanie, transformowanie, metaforyzowanie itd.) w celu rozwijania umiejętności projektowania. Dla stworzenia nowego przedmiotu, czy w większej skali budynku, niezbędne jest odnalezienie jego formy, funkcji oraz określenie użytkownika, dla którego jest on projektowany. Warsztat bazuje na założeniu dalekich skojarzeń jako podstawy twórczości oraz wykorzystuje metodologię ilości (jak najwięcej) oraz wymuszonej symetrii (łączenie dwóch elementów, które są pozornie sprzeczne lub w konwencjonalnym myśleniu nie pasują do siebie) dla realizacji nowatorskich form w przestrzeni. Uczestnicy będą mieli okazję spróbować swoich sił w projektowaniu przestrzennym i doświadczyć przekraczania granic tradycyjnego myślenia o formie przestrzennej.

Kilka słów o sobie:

Psycholog, Trener i Coach, absolwentka Szkoły Trenerów Biznesu we Wrocławiu, aktualnie studentka Wydziałowego Studium Doktoranckiego w Instytucie Psychologii na UAM w Poznaniu. Prowadziła m.in. szkolenia z zakresu zarządzania projektem, umiejętności liderkich, skutecznej sprzedaży, obsługi klienta oraz treningi twórczości. Zawodowo kieruje firmą doradczą-szkoleniową POTENCJAŁ, gdzie zajmuje się koordynowaniem projektów z zakresu selekcji i rozwoju pracowników oraz pracuje jako Trener i Coach kadry menedżerskiej.

Monika Filarowska

Międzywydziałowe Indywidualne Studia Humanistyczne
Uniwersytet Warszawski

O bajkoterapii słów kilka.

Niniejszy plakat ma za zadanie pokazać, że literatura w postaci baśni i bajek stanowi jedną z metod pomocy dzieciom. Jest to metoda o tyle efektywna, że zgodna ze sposobem rozumienia świata przez dzieci, które wykazują skłonność do angażowania się w inicjatywy przepełnione „językiem symboli, metafor i fantazji”. Odwołując się do formy bajki możemy zachęcić dziecko, by opowiedziało nam o swoich emocjach, które na płaszczyźnie realnej rozmowy prawdopodobnie zostałyby przemilczane jako zbyt osobiste i trudne. Dziecko wchodząc dzięki bajce w świat fantazji organizuje swoje rzeczywiste przeżycia, gdyż stworzony przez nie - w opowieści - świat fikcji jest także sposobem wyrażenia siebie i swoich własnych przeżyć.

Celem plakatu będzie omówienie metody pracy z dzieckiem jaką jest Bajkoterapia pod kątem jej przydatności w leczeniu dziecięcych lęków, obniżania napięcia, a także wzmacniania i wzbogacania zasobów dziecka, aby potrafiło skuteczniej radzić sobie z problemami. Przedstawione zostaną (1) rodzaje lęków dziecięcych: wyobrazeniowe, doświadczeniowe i wynikające z niezaspokojonych potrzeb emocjonalnych dziecka, (2) rodzaje bajek terapeutycznych i ich najważniejsze cechy.

W podsumowaniu będzie mieć zaś miejsce próba wyjaśnienia, dlaczego bajki mogą okazać się pomocne zarówno w pracy psychologa/pedagoga z dziećmi, jak i w ramach codziennego kontaktu rodzic-dziecko.

Kilka słów o sobie:

Jestem studentką IV roku Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. W ramach MISH-u studiuje psychologię i filozofię.

Szczególnie interesuję się psychologią kliniczną, psychoterapią i etyką.

Kontakt: monafil@wp.pl

Mateusz Froelich

Instytut Filozofii
Uniwersytet Wrocławski
Wydział Lekarski
Akademia Medyczna we Wrocławiu

Analiza sztuki optycznej w aspekcie zasad funkcjonowania narządu wzroku. Złudzenie optyczne, a prawdziwe poznanie.

Nieczęsto zastanawiamy się nad zaufaniem jakim darzymy nasze zmysły - zwykle to, co widzimy uznajemy za pewne. Istnieją jednak obrazy, które potrafią zdemaskować błąd ludzkiego narządu wzroku. Są one zarówno źródłem inspiracji dla artystów jak i przedmiotem badań dla fizjologów. Ci pierwsi nazywają je sztuką optyczną, drudzy po prostu iluzją. Celem prezentacji jest przedstawienie aktualnych badań ukazujących relację pomiędzy rzeczywistością, a jawiącą się jej projekcją w naszej świadomości. Chciałbym na przykładach uzmysłowić uczestnikom konferencji jak szybko mogą ulec iluzji i wyjaśnić dlaczego nie mogą jej przewyciężyć

Kilka słów o sobie:

Jestem studentem II roku filozofii i VI medycyny. Interesuję się zagadnieniami etycznymi, kognitywistyką oraz relacją pomiędzy światem rzeczywistym, a jego poznanie. Staram się szukać i wykorzystywać nowe, dostępne dzięki rozwojowi techniki, metody badawcze. Lubię dyskutować z ludźmi poznając ich sposób rozumienia świata. Aktywnie działam w Kole Filozofii Eksperymentalnej (UWr) oraz w Kole Chirurgicznym (AM). Kontakt:mateusz.froelich@gmail.com

Lic. Magdalena Matylda Garbacz

Wydział I Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki
i Muzykoterapii w specjalności Muzykoterapia
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Projekt zajęć z muzykoterapii zaburzeń psychicznych z wykorzystaniem Muzyki Dawnej.

W związku z niewielką ilością doniesień na temat włączania Muzyki Dawnej do działań terapeutycznych stworzono projekt zajęć z muzykoterapii oparty na szerszym wykorzystywaniu i programowaniu do terapii utworów muzyki tego właśnie okresu. W ramach projektu przeprowadzono cykl 12 zajęć, których scenariusze oparte są w całości lub fragmentarycznie na Muzyce Dawnej, (rozumianej i definiowanej jako muzyka epok: średniowiecza, renesansu oraz baroku).

Celem pracy jest próba odpowiedzi na pytanie: „Czy Muzyka Dawna wraz ze swoją specyfiką walorami estetycznymi oraz uwarunkowaniami historycznymi i kulturowymi może mieć szczególne znaczenie i miejsce w terapii osób z dysfunkcjami psychicznymi?”. Poprzez realizację powyższego projektu zaobserwowano reakcje pacjentów na Muzykę Dawną pod kątem oddziaływania na sferę wyobraźniową, intelektualną, psychomotoryczną, emocjonalną, a także wpływ na dynamikę pracy grupy.

Zajęcia muzykoterapii grupowej poprowadzono z osobami zaburzonymi psychicznie po odbytej hospitalizacji (z diagnozą dysfunkcji z grupy psychoz oraz zaburzeń: nastroju, lękowych, osobowości), przebywającymi w Świetlicy Terapeutyczno-Opiekuńczej działającej w charakterze tzw. oddziału dziennego.

Na podstawie dwuletnich obserwacji i doświadczeń zaobserwowano, iż zastosowanie Muzyki Dawnej w ramach technik terapeutycznych, w rozmaitej formie i wymiarze może często prowadzić do pozytywnych rezultatów we wspomaganiu leczenia lub rehabilitacji pacjentów zaburzonych psychicznie.

Kilka słów o sobie:

Muzykoterapeuta, studentka II roku studiów magisterskich II stopnia na Wydziale I Kompozycji, Dyrygentury, teorii Muzyki i Muzykoterapii w specjalności Muzykoterapia. Ukończone szkolenie „Wstęp do psychoterapii psychoanalitycznej” z ramienia Krakowskiej Szkoły Psychoterapii Psychoanalitycznej, filia we Wrocławiu pod kierunkiem Beaty Maciejewskiej. Od 2006 r. pracuje czynnie zawodowo jako artysta – śpiewak w Chórze Filharmonii Wrocławskiej im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu. Od 2009 r. z ramienia Chóru: członkini Rady Artystycznej Filharmonii Wrocławskiej. Dwuletnia działalność wolontaryjna w Stowarzyszeniu na Rzecz Promocji Zdrowia, Świetlicy Terapeutyczno – Opiekuńczej „CURATUS” we Wrocławiu, w latach 2007-2008. Udział w licznych festiwalach, warsztatach i kursach wykonawstwa muzyki dawnej oraz doskonalenia techniki wokalne, a także w konferencjach i wykładach z zakresu psychoterapii psychoanalitycznej.

Kontakt: triss-merigold@o2.pl

Mgr Piotr Haładziński

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Wydział Historyczny - Katedra Muzykologii
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Pamięć równomiernie temperowana, czyli Bach i pętla fonologiczna.

Psychoakustyka jest odrębną dziedziną naukową, należącą do nauk empirycznych. Jej metody eksperymentalne implementują na grunt wiedzy o dźwiękach muzycznych osiągnięcia psychologii poznawczej. Traktując o psychologicznych oraz psychofizjologicznych skutkach wpływu dźwięku, psychoakustyka unika subiektywnych kategorii związanych z pięknem muzyki, choć w obręb jej przedmiotu badań wliczają się także reakcje emocjonalne. Niniejszy referat prezentuje dokonania psychoakustyki w dziedzinie badań nad wysokością dźwięku: krótko i długotrwałe zapamiętywanie wysokości u osób posiadających słuch absolutny oraz słuch relatywny, wpływ dystraktorów na zapamiętywanie. Poruszony zostanie także problem wartościowania wrażeń wysokości dźwięku, które stało się przedmiotem sporu pogładowego pomiędzy muzykami a psychologami. Przytaczane w referacie badania korzystają z psychologicznych modeli pamięci i uwagi.

Kilka słów o sobie:

Zainteresowania: diagnoza psychologiczna, testy psychologiczne, oszustwa w testach psychologicznych, psychologia muzyki, psychoakustyka, retoryka muzyczna

Kontakt: hp@amu.edu.pl

Anna Kamyszek

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Sztuka, która leczy: zastosowanie arteterapii w leczeniu dzieci chorych onkologicznie.

Mimo rozwoju medycyny choroba nowotworowa nie oszczędza nawet młodego organizmu dziecka. W wyniku choroby zmienia się niemal cały jego świat. Przekształceniu ulega również wygląd zewnętrzny dziecka- np.w trakcie chemioterapii niemal zawsze wypadają włosy. Jest to również ciężki czas izolacji od rodziny, domu, rówieśników. Na skutek choroby uszczerbku na zdrowiu doznaje nie tylko ciało, ale i psychika małego pacjenta. Niepokój, lęk, przerażenie, zagubienie, trudne myśli i pytania bez odpowiedzi towarzysza na każdym z etapów leczenia.

Jedną z form pomocy psychologicznej jest arteterapia, która oferuje przewlekle chorym, nowe sposoby radzenia sobie w trudnej sytuacji: od pozytywnego myślenia po zintegrowanie trudnych doświadczeń w nowy obraz sytuacji życiowej. Poprzez zainicjowanie procesu twórczego dziecko przyczynia się do podjęcia aktywnej roli w walce o życie. Istotą działań arteterapeutycznych jest zapewnienie ciągłości psycho-emocjonalnego rozwoju, poprzez ułatwienie dostosowania do aktualnych warunków, wzmacnianie struktury ego, stymulowanie doświadczenia, pomocy rozpoznawania własnych potrzeb oraz równoległe wsparcie rodziców chorych dzieci.

W dalszej części wystąpienia przedstawione zostaną praktyczne metody arteterapeutycznych działań, stosowane na oddziałach onkologii dziecięcej w różnych częściach świata: terapia przez sztuki wizualne, biblioterapia, poezjoterapia, muzykoterapia, formy teatralne, drama, film, śpiew, taniec czy śmiechoterapia.

Kilka słów o sobie:

*Studentka psychologii oraz pedagogiki: specjalność promocja zdrowia i socjoterapia: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Członek Koła Naukowego Arteterapii UAM, prezes Polskiego Stowarzyszenia Studentów i Absolwentów Psychologii (biuro Poznań), wolontariusz Akademii Walki z Rakiem w Poznaniu. Zainteresowania naukowe: psychoterapia, psychoonkologia, promocja zdrowia, seksuologia, psychologia zdrowia, neuropsychologia kliniczna, Public relations, prowadzenie warsztatów i trenerstwo. Pozostałe zainteresowania: sztuka nowożytna, malarstwo, rysunek, fotografia, grafika, podróże a od niedawna Italia (język i kultura).
Kontakt:annakamyszek@gmail.com*

Mgr Małgorzata Zofia Kozłowska

Sepurec, Lublin, asystent

Terapeutyczne możliwości Twórczego Pisania.

Celem wystąpienia jest zaprezentowanie twórczego pisania jako narzędzia i metody pracy w terapii. Twórcze pisanie może być wykorzystane w pracy z osobami w różnym wieku i z różnymi problemami. Pozwala ono dotrzeć do myśli, uczuć i przekonań, które często są blokowane i nieujawniane. Daje możliwość zdystansowania się i ujrzenia problemu lub danej sytuacji w innym świetle. Oprócz tego rozwija wyobraźnię oraz umiejętność komunikowania się z innymi ludźmi oraz z samym sobą. Podczas wystąpienia zostaną także zaprezentowane wyniki i wnioski z wybranych badań nad wpływem terapii terapeutycznym twórczym pisaniem.

Kilka słów o sobie:

Jestem filologiem i psychologiem. Prowadzę warsztaty z twórczego pisania, twórczej interpretacji i warsztaty interpersonalne. Zajmuję się także psychologią edukacyjną.

Kontakt: mzkozłowska@gmail.com

Lic. Joanna Krawczyk

Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej we Wrocławiu,
Akademia Muzyczna we Wrocławiu

Muzykoterapia w psychologii.

Uczestnicy warsztatu będą mogli zapoznać się z dziedziną muzykoterapii oraz jej wpływem na psychikę i funkcjonowanie człowieka. Zapoznają się z przykładowymi technikami pracy z pacjentami poprzez osobiste ich doświadczenie (m. in. z użyciem instrumentarium Orffa). Dowiedzą się, w jaki sposób można wykorzystywać różne metody muzykoterapeutyczne w celach integracyjnych, diagnostycznych oraz terapeutycznych, z uwzględnieniem specyfiki pracy psychologa- diagnosty i terapeuty. Poruszona również zostanie kwestia łączenia muzyki z elementami tańca, ruchu oraz rysunku.

Warsztat odnosi się głównie do pracy z osobami zaburzonymi psychicznie.

Kilka słów o sobie:

Jestem terapeutką zajęciową, studentką V roku psychologii klinicznej, IV roku muzykoterapii oraz II roku Studium Socjoterapii i Treningu Interpersonalnego. Staram się łączyć wiedzę teoretyczną z umiejętnościami praktycznymi, łącząc obie te dziedziny i wzbogacając je o elementy arteterapii. W wolnych chwilach bardzo lubię grać na instrumentach, śpiewać, komponować utwory, wędrować po górach. Szczególnie interesuję się interwencją kryzysową oraz suicydologią.

Kontakt: flecik.17@wp.pl

Mgr Anna Kubiak

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Okaleczanie ciała – akty z pogranicza psychologii i sztuki.

Ingerencja w ciało budzi rozmaite emocje i doznania, począwszy od wstrętu czy przerażenia, przez zaciekawienie, na euforii i zmianach świadomości kończąc. Wrażenia, o których mowa doświadczane są z jednej strony przez osobę dokonującą lub poddawaną owej ingerencji z drugiej – przez obserwatora. Okaleczanie ciała zdaje się być zjawiskiem wymykającym się kategoriom normy i patologii. Na tym wymiarze trudno jednoznacznie je określić, zwłaszcza, jeśli analizy samouszkodzeń dokonamy również z innych, niż psychologiczna, perspektyw.

Celem referatu jest analiza problematyki samookaleczeń osadzonej w dwóch kontekstach – nauce i sztuce. Na wstępie krótko scharakteryzowany zostanie *body art*, ujmowany wąsko jako nurt w sztuce oraz szeroko jako wszelkie formy artystycznej modyfikacji ciała. Twórczość wybranych artystów, wykorzystujących swoje ciało jako środek wyrazu artystycznego, m. in. Mariny Abramović, Giny Pane, Akcjonistów Wiedeńskich, czy Chrisa Burdena, a także przykłady współczesnych form modyfikacji ciała zestawione zostaną z klinicznym ujęciem autoagresji oraz fragmentami wypowiedzi pacjentów dokonujących samouszkodzeń. Przykłady te będą punktem wyjścia do refleksji nad społeczną percepcją samouszkodzeń oraz problemem aprobaty społecznej dla autoagresji. Dokonana zostanie też analiza różnic w zakresie wartościowania i funkcjonalnego znaczenia samookaleczeń w obu kontekstach – psychologii i sztuce.

Kilka słów o sobie:

Jestem doktorantką w zakresie psychologii na Wydziale Nauk Społecznych UAM. Moje zainteresowania badawcze to problematyka samouszkodzeń.

Kontakt: ankubiak@amu.edu.pl

Mgr Ewa Linkiewicz

Wydział Artystyczny w Cieszynie, Instytut Sztuki
Katedra Sztuki i Dydaktyki Artystycznej
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Proces twórczy jako realizacja postawy twórczej.

Najważniejszą kategorią twórczości jest proces twórczy. Tu tkwi tajemnica istoty twórczości, realizowania się postawy twórczej, różnic indywidualnych w przebiegu aktu twórczego, wyznaczanych z jednej strony poprzez osobowość, a z drugiej poprzez dziedzinę twórczą. Tu tkwi tajemnica mechanizmów ogólnych. Poznanie procesu twórczego tak organizować aktywność dzieci, młodzieży, dorosłych, aby ta aktywność wykazywała względną styczność z mechanizmami procesu twórczego, co prowadzi do kształtowania się postawy twórczej człowieka.

Istotnym problemem jest tu zauważenie zjawiska twórczości w kontekście osobowości twórczej, procesu twórczego w ujęciu egalitarnym czyli masowym i twórczości elitarniej odnoszącej się do jednostki. Ta pierwsza analizowana na podstawie materiałów ilościowych, obejmuje na ogół dzieci i młodzież uzdolnioną, nieco powyżej przeciętnego poziomu, a jej uzdolnienia traktowane są potencjalnie. Druga dotyczy za każdym razem jednostek niepowtarzalnych, wybitnie uzdolnionych, mających za sobą nie tylko wyniki pomiarów psychologicznych świadczących o ewentualnych uzdolnieniach twórczych, ale konkretne dokonania w postaci dzieł sztuki, techniki, dzieł nauki. Wiedza o jednostkach wybitnych jest zróżnicowana i rozproszona, aby mogła wyjaśniać mechanizmy ogólne i stanowić podstawę do tworzenia schematów teoretycznych, podobnie badania egalitarne nie do końca wyjaśniają twórczość elitarną.

Kilka słów o sobie:

Nauczyciel plastyki z wieloletnim doświadczeniem. Zajmuję się malarstwem, grafiką, rysunkiem, aranżacjami w zakresie reklamy oraz teorią sztuki. W rejonach własnych zainteresowań łączę różne środki przekazu plastycznego m. in. Takie jak film, fotografia. Realizuję akcje plastyczne. Swoje działania posiłkuję słowem teoretycznym i tekstami autorskimi. Studia w Instytucie Sztuki Uniwersytetu Śląskiego, Filia w Cieszynie, dyplom z grafiki artystycznej w pracowni prof. Eugeniusza Delekty oraz aneks z rysunku w pracowni prof. Anny Kowalczyk- Klus. Studia Podyplomowe w Gnieźnieńskiej Wyższej Szkole Humanistyczno- Menadżerskiej „Milenium” w zakresie pedagogiki sztuki – wiedza o kulturze. Swoje poszukiwania i realizacje twórcze łączę z pracą pedagogiczną. W przypadku pracy z dziećmi i młodzieżą wykorzystuję elementy arteterapii upatrując w niej szansę na pełniejsze doświadczenie człowieka poprzez sztukę i sztuki zarazem. Kontakt: e.linkiewicz.us@gmail.com

Mgr Katarzyna Machtyl

Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Nie ma postrzegania bez braku postrzegania. O paradoksach ludzkiego widzenia.

W swoim wystąpieniu pragnę poruszyć temat postrzegania z bliskiej mi kulturoznawczej perspektywy. Tytuł, jaki jemu nadałam, bezpośrednio odnosi się do konstatacji niemieckiego filozofa Wolfganga Welscha, który wiele uwagi poświęcił właśnie samej naturze postrzegania. Rozumiejąc anestetyczność jako formę znieczulenia na bodźce z zewnątrz, a zatem jako rodzaj habitusu, upatrywał w niej jedyną szansę przeżycia w świecie pełnym zmysłowych doznań. W swoich rozważaniach wprowadził kategorię ślepej plamki w celu zobrazowania procesu postrzegania jako wybiórczego, a więc zakładającego konieczność zauważenia czegoś kosztem niewidzenia czegoś innego. O swoistym podziale zmysłowości, czego konsekwencją także jest selektywność postrzegania, wspominał również francuski filozof Jacques Rancière, pisząc o elementach dostępnych ludzkim zmysłom i takich, które się im wymykają. Warta uwagi jest ponadto koncepcja figury i dyskursu Jeana-François Lyotarda, którą pragnę przywołać wykorzystując z kolei koncepcję *die Gestalt* z obszaru psychologii postaci. Ludzkie pole percepcji to z tej perspektywy dyskursywność i wizualność, to słyszalne i widzialne, a percepcja zmysłowa jest tu przedstawieniem. Poruszając się wokół wspomnianych trzech głównych koncepcji – ślepej plamki, podziału zmysłowości oraz figury i dyskursu - warto pochylić się nad fenomenem ludzkiego postrzegania zmysłowego, także w, z pewnością rzadziej przyjmowanej w takim przypadku, optyce, jaką jest przyjęta tu perspektywa estetyki i filozofii kultury.

Kilka słów o sobie:

*W tym roku skończyłam studia kulturoznawcze na UAM i uzupełniam wykształcenie z zakresu nauk społecznych studiując dodatkowo socjologię. Ponadto udzielam się w poznańskiej Fundacji Barak Kultury, będącej inicjatywą artystyczno – edukacyjną, promującą kulturę niezależną. Interesuję się głównie teorią i filozofią kultury, zwłaszcza semiotyką i estetyką.
Kontakt: kasiamachtyl@poczta.onet.pl*

Monika Marszał i Katarzyna Peichert

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Twórczość osób chorujących na schizofrenię.

Świat osób chorujących na schizofrenię przez wielu uważany jest za świat magiczny. Sztuka jest najlepszym sposobem, aby do tego świata dotrzeć i przynajmniej w jakimś stopniu starać się go zrozumieć. W naszym wystąpieniu mówimy o dwóch aspektach twórczości osób ze schizofrenią: o arteterapii, której znaczenia w rehabilitacji osób po kryzysach psychicznych nie da się przecenić; oraz o mistycznej wręcz twórczości wielkich malarzy i artystów, którzy przelewali na płótno swój wewnętrzny świat przeżyć psychotycznych. Postaramy się odpowiedzieć na pytanie, co takiego w umyśle osoby chorej skłania ją do tworzenia niezwykłych dzieł, a także jak możemy opisać związek między schizofrenią a szeroko pojętą twórczością.

Kilka słów o sobie:

Monika Marszał – studentka V roku psychologii na UAM w Poznaniu. Główne zainteresowania to psychoanaliza i psychopatologia. Przewodnicząca Koła Zaburzeń Psychotycznych.

Kontakt: m_ma@onet.eu;

Katarzyna Peichert – studentka V roku psychologii na UAM w Poznaniu, zainteresowana pograniczem nauk społecznych i innych dziedzin tj. seksuologia, psychiatria czy arteterapia. Członkini Kół Naukowych: Seksuologii i Uzależnień oraz Arteterapii, w których realizuje m.in. projekty warsztatowe. Prywatnie – zapalona podróżniczka i poliglotka, autorka wielu tłumaczeń z języka angielskiego, francuskiego oraz portugalskiego, a w wolnej chwili - miłośniczka kina Wschodu, Afryki oraz muzyki elektronicznej.

Kontakt: afreaka@wp.pl

Marcin Moroń

Wydział Pedagogiki i Psychologii
Uniwersytet Śląski

Związki wybranych charakterystyk psychologicznych z twórczością członków amatorskich klubów filmowych.

Charakterystyka filmu amatorskiego, przeprowadzona w oparciu o kategorie organizacji produkcji, jakości wykonania, użytkowanych technik operatorskich i sprzętu rejestrującego obraz i dźwięk oraz wyznaczniki warstwy koncepcyjnej samego utworu filmowego, pozwala na przyznanie mu statusu odrębnego zjawiska w przestrzeni filmu (obok filmu niezależnego, profesjonalnego etc., por. Jazdon, 2005). Historia ruchu amatorskiego filmu oraz schemat jego działalności na terenie Polski (zwykle związane z działaniem tzw. amatorskich klubów filmowych, por. Szwiec, w przygotowaniu) związane są z powstaniem specyficznego środowiska twórców kina amatorskiego. O jego swoistości świadczy także fakt zrzeszania się filmowców amatorów (Federacja Niezależnych Twórców Filmowych) oraz cyklicznych przeglądów twórczości (np. Ogólnopolski Konkurs Filmu Amatorskiego w Koninie). Uznając film za specyficzną formę sztuki, a szerzej wytwór twórczości człowieka, oraz konstatując swoistość zarówno kina jak i twórców amatorskiego ruchu filmowego (por. Zanussi, 1978; K. Kieślowski: Amator [1979]), wypada zapytać o psychologiczne uwarunkowania i korelaty twórczości (por. Nęcka 2000; 2001; Mendecka, 2003) członków amatorskich klubów filmowych. Plakat zawiera omówienie wyników badań przeprowadzonych wśród członków akf-ów. Dokonano próby opisu środowiska twórców filmów amatorskich pod względem cech Wielkiej Piątki (Zawadzki i in., 1998), postawy konformistycznej, nonkonformistycznej, zachowań algorytmicznych i heurystycznych (Popek, 2000) oraz określonych umiejętności emocjonalnych (Janowski, 2009).

Kilka słów o sobie:

*student IV roku psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UŚ, członek AKF „NURT 58” Łaziska Górne i autor filmów amatorskich, przewodniczący KN Psychologii Ewolucyjnej i Etologii UŚ, członek rad Samorządu Studenckiego UŚ, redaktor miesięcznika parafialnego
Kontakt: moron.marcin@gmail.com*

Mgr Renata Mróz

Instytut Filozofii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
ACP PHARMA S.A. w Warszawie O/Gdańsk

Agnieszka Osiecka - osobowość psychotyczna - twórcza.

W moim posterze chciałabym dokonać analizy twórczości Agnieszki Osieckiej, dziennikarki, poetki, pisarki, w kontekście twierdzenia H.J. Eysencka –twórcy teorii osobowości PEN, iż superczynnik jakim jest psychotyczność - superego koreluje pozytywnie ze zdolnościami twórczymi.

Twórcze akty Agnieszki Osieckiej w odbiorze wykazują zrównoważenie emocjonalne, otwartość na świat i związane z tym doznania emocjonalne, co przypisywane jest pozostałym superczynnikom PEN, drugiemu biegunowi neurotyczności - zrównoważeniu emocjonalnemu oraz ekstrawersji, a które według Eysencka takiej korelacji ze zdolnościami twórczymi nie wykazują.

Celem mojego wystąpienia jest refleksja dotycząca Agnieszki Osieckiej jako twórcy o złożonej osobowości, której sztuka jest implikacją jej indywidualnych cech osobowościowych, działających na wszystkich poziomach procesu twórczego synergicznie w stosunku do wszystkich stanów umysłu tegoż procesu, stymulując ją pozytywnie.

Kilka słów o sobie:

*Renata Mróz, socjolog; specjalizacja: psychologia społeczna; licencjat obroniony w 2007 r. (ZPSB w Szczecinie); magister filozofii; specjalizacja: komunikacja społeczna; magisterium obronione w 2009r.(Instytut Filozofii UAM); doktorantka Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich przy Instytucie Filozofii u prof. Romana Kubickiego.
Kontakt: vademecum.renata@neostrada.pl*

Adrian Piech

Instytut Psychologii
Uniwersytet Jagielloński

Wykorzystanie choreoterapii w pracy terapeutycznej z osobami niesłyszącymi.

Referat prezentuje możliwość zastosowania choreoterapii jako metody terapeutycznej w pracy z osobami dotkniętymi całkowitą bądź częściową niepełnosprawnością słuchową. W pierwszej części artykułu przedstawiona została charakterystyka osób głuchych i niedosłyszących oraz podstawowe problemy, z którymi borykają się te jednostki w swoim codziennym życiu. Następnie dokonano przeglądu koncepcji teoretycznych dotyczących choreoterapii, jako jednej z form arteterapii. W dalszej części artykułu opisana została dwuletnia praca własna autora prowadzona wybranymi metodami choreoterapeutycznymi z młodzieżą niepełnosprawną słuchowo w Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Niesłyszących im. Janusza Korczaka w Krakowie. Przedstawione informacje oraz osobiste doświadczenia autora wskazują na to, że choreoterapia może pomóc między innymi w przełamywaniu barier w sferze komunikacji interpersonalnej, zwiększając poczucie asertywności pozwalające na korzystniejszy rozwój umiejętności społecznych, oraz rozwinąć lepszą koordynację słuchowo – ruchową rewalidowanych osób.

Kilka słów o sobie:

Student psychologii i resocjalizacji UJ. Członek koła naukowego pedagogów resocjalizacji UJ, członek koła naukowego psychologii UJ. Interesuję się neuropsychologią kliniczną, szczególnie neuropsychologicznymi uwarunkowaniami depresji i schizofrenii oraz zjawiskiem psychopatii. Tańczyłem wyczynowo taniec towarzyski dlatego w wolnych chwilach staram się połączyć swoje obecne psychologiczne zainteresowania z umiejętnościami, które zdobyłem będąc tancerzem.

Kontakt: adrianpiech@gmail.com

Kamil Polachowski

Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II
Lublin

Surkonwencjonalizm Pawła Szymańskiego w świetle procesów poznawczych.

Technika kompozytorska Pawła Szymańskiego staje się podstawą dla badań nad medium psychologicznym, tak ważnym podczas odbioru muzyki. Za punkt wyjścia w moich rozważaniach przyjmuje różne koncepcje teoretyczne uzasadniające nietypowy odbiór kompozycji surkonwencjonalnych skrojonych wedle prawideł dwupoziomowości konstrukcyjnej. Celem mojej pracy jest ukazanie wybranych utworów muzycznych Pawła Szymańskiego na tle ich muzycznej analizy oraz dociekanie mechanizmów psychologicznych mających swój udział podczas percepcji utworów tego kompozytora. Dodatkowo zaprzęgnięte zostają zagadnienie pamięci i myślenia. Poszczególne etapy tworzenia utworu dwupoziomowego ilustrują bogato dobrane przykłady muzyczne oraz ikonograficzne. Artykuł, w całym swoim kształcie merytorycznym, omawia płaszczyznę zarówno muzyczną jak i psychologiczną.

Kilka słów o sobie:

Kamil Polachowski – urodzony 4 czerwca 1985 roku w Bytomiu. Absolwent Katowickiego ZPSM POSM II st. im. Karola Szymanowskiego oraz Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego. Obecnie student psychologii na wydziale społecznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie.

Kontakt: transcendentalizm@interia.pl

Dr Piotr Przybysz

Instytut Filozofii
Zakład Epistemologii i Kognitywistyki
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Dzieło sztuki jako bodziec neuroestetyczny.

Studia malarskie nad kolorem, konturem, linią, perspektywą czy twarzami wyprzedziły o wiele setek lat badania nad mózgiem wzrokowym prowadzone przez naukowców. Z tego względu dla Semira Zekiego – neurofizjologa i pioniera badań neuroestetycznych – artysta to „nieświadomy neurobiolog”. Sądzę, że propozycja ta ma wiele interesujących konsekwencji, m.in. tę że jeśli artyści są nieświadomymi neurobiologami, to sytuację gdy widz podziwia lub kontempluje w galerii dzieło artysty, można przyrównać do eksperymentu psychologicznego, kiedy w kontrolowanych warunkach badacz wywołuje określone reakcje u osoby badanej. Natomiast dzieło sztuki, to nic innego jak bodziec eksperymentalny mający na celu wywołanie i ukierunkowanie owej reakcji.

W związku z tym, w wystąpieniu przedstawiam koncepcję dzieła sztuki jako szczególnego bodźca, którego celem jest silniejsze pobudzenie systemu percepcyjno-emocjonalnego odbiorcy niż w przypadku zwykłych przedmiotów wzrokowych. Proponuję typologię takich bodźców obejmującą bodźce wyolbrzymione, wieloznaczne, iluzyjne, empatyczne i relacyjne.

Kilka słów o sobie:

Działalność naukowa: ur. 1966, studia filozoficzne na UAM w latach 1988-92. Doktorat *Myślenie modelowe w filozofii politycznej liberalizmu* (1999) napisany pod kierunkiem prof. L. Nowaka.

Główne dziedziny zainteresowań: Kognitywistyka, neuronauka, filozofia umysłu, metodologia i metafizyka, filozofia polityki. W ramach kognitywistyki zajmuje się obecnie neurokognitywistyką społeczną i neuroestetyką.

Kontakt: przybysz@amu.edu.pl

Mgr Sonia Rammer

Fundacja „Pokochaj Siebie”

Poznań

Twórczość w koncepcji Heinza Kohuta a arteterapia.

W referacie chciałabym przybliżyć podstawowe założenia koncepcji H. Kohuta, szczególnie zaś Jego rozumienie twórczości. Prace Kohuta, które wzbudziły moją ogromną ciekawość, odczytywałam z trzech perspektyw - jako artystka, arteterapeutka i przyszła psycholożka.

Wywiedzione z praktyki klinicznej, szczególnie pracy z osobami cierpiącymi na narcystyczne zaburzenia zachowania i osobowości, ujawniają twórczość jako jeden z ostatnich etapów narcystycznego przekształcenia- dojrzały narcyzm. Twórczość traktowana jest więc nie jako przejaw psychopatologii, a raczej szansa na przezwycięzenie narcystycznych roszczeń .

Próba zrozumienia koncepcji Kohuta dostarczyła mi wielu inspiracji, zarówno jeżeli chodzi o ogląd twórczości artystów profesjonalnych, jak i nowe spojrzenie na rolę arteterapeuty.

Kilka słów o sobie:

2001 – dyplom na Wydziale Edukacji Artystycznej, ASP w Poznaniu, promotor prof. Grzegorz Dziamski, temat „Malarstwo w Epoce Posthistorycznej; 2002 – dyplom na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby z zakresu malarstwa i rysunku, ASP w Poznaniu, promotor prof. Jerzy Kałucki i prof. Jarosław Kozłowski; 2006 – Polski Instytut Ericksonowski, dyplom ukończenia Studium Arteterapii ; 2007 – założenie Fundacji „Pokochaj Siebie” mającej na celu propagowanie działań arteterapeutycznych obecnie studentka ostatniego roku psychologii, UAM w Poznaniu; uczestnictwo w licznych wystawach zbiorowych i indywidualnych.

Kontakt: sonia.rammer@wp.pl

Ewa Ryniecka

Wydział Pedagogiki i Psychologii
Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy

Osobowość artystów.

Bezpośrednią przyczyną podjęcia badań dotyczących osobowości artystów była ciekawość zrodzona z obserwacji artystycznego świata, do którego (z racji zdobywanego od dziecka wykształcenia muzycznego) dane mi było należeć. Pod wpływem tych przeżyć narodziło się pytanie o to, co powoduje, że w umyśle artysty rodzi się idea prowokująca go do podjęcia wysiłków, których efektem jest dzieło. Jaki element jego człowieczeństwa sprawia, że poddaje się on tej idei?

Studia nad człowiekiem i mechanizmami jego funkcjonowania skłoniły mnie do poszukiwania owego elementu w osobowości. Literatura przedmiotu sugeruje, iż może być ona, przynajmniej w części, odpowiedzialna za pewien specyficzny rodzaj widzenia świata, jego odczuwania, a także uczestniczenia w nim, jaki właściwy jest artystom. Hipotezę tę postanowiłam zweryfikować w badaniach, w których wzięli udział artyści reprezentujący trzy grupy zawodowe (muzycy, plastycy i aktorzy). Uzyskane wyniki przedstawię w moim wystąpieniu.

Kilka słów o sobie:

Jestem absolwentką Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Bydgoszcy oraz studentką V roku psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy, gdzie przygotowuję pracę magisterską dotyczącą osobowości artystów. Proponowane przeze mnie wystąpienie prezentuje wyniki przeprowadzonych badań. Z racji zdobywanego wykształcenia moje zainteresowania oscylują wokół związków pomiędzy psychologią a sztuką.

Kontakt: edyta_reniecka@onet.eu

**Joanna Rządowska, Alicja Paracka,
Natalia Frankowska**

SWPS WZ Sopot.

Niestymulująca tradycja, wpływ temperamentu na preferencje w sztuce.

Nasze preferencje w sztuce są zdeterminowane różnymi cechami osobowości. Prezentowane badanie było replikacją badań z nurtu Teorii Opanowywania Trwogi (TOT) z uwzględnieniem struktur temperamentu, jako różnicy indywidualnej. Wyniki wykazały istotne różnice w preferencjach dotyczących sztuki tradycyjnej i nowoczesnej, w zależności od stopnia zharmonizowania struktur temperamentu. Sangwinicy i melancholicy w warunkach kontrolnych najlepiej oceniali sztukę nowoczesną, natomiast pod wpływem lęku najlepiej oceniali sztukę tradycyjną. Potwierdza to na znaczenie różnic indywidualnych i sytuacyjnej zmienności preferencji w sztuce.

Kilka słów o sobie:

Wszystkie jesteśmy członkami Koła Naukowego Empiria działającego przy naszej uczelni. W ramach sekcji naukowej koła pod kierunkiem dr Radosława Sterczyńskiego, obecnie przeprowadzamy replikację powyżej opisanego badania. Jest to konsekwencją najnowszych badań, które wskazują na to, że temperament różnicuje wyłącznie osoby o podstawowej znajomości sztuki. W tym nurcie jesteśmy jedynymi, które rozpatrują temperament zgodnie z Regulacyjną Teorią Temperamentu Strelaua.

Powyższy projekt realizowaliśmy w ramach przedmiotu Praca Empiryczna I. Nasz projekt wygrał uczelnianą sesję naukową i zdobył III miejsce w XIV Studenckiej Sesji Naukowej SWPS w Warszawie, w listopadzie tego roku.

Kontakt: joanna.rzadkowska@gmail.com

Magdalena Skowrońska

Instytut Psychologii
Uniwersytet Wrocławski

Społeczne funkcjonowanie dzieła sztuki a jego potencjał projekcyjny.

Próba podsumowania i rewizji dotychczasowych zmagañ badaczy z zagadnieniem odbioru dzieła sztuki oraz jego funkcjonowania społecznego na polu psychologii, historii sztuki oraz estetyki, za pomocą pracy badawczej zakładającej, iż kontakt ze sztuką modyfikuje schemat narracji apercypcyjnej. W eksperymencie wykorzystano wybrane tablice Testu Apercypcji Tematycznej (Morgan, Murray, 1935) oraz reprodukcje dzieł sztuki jako podstawę tworzonych przez osoby badane opowiadañ. Połączenie testu psychologicznego i funkcjonujących w świadomości społecznej malowideł miało na celu zweryfikowanie społecznego schematu postrzegania dzieł sztuki. Kolejnym celem było sprawdzenie możliwości funkcjonowania dzieła sztuki jako źródła projekcyjnej narracji.

Przytaczając wyniki badañ oraz podejścia teoretyczne innych badaczy autorka wprowadza w złożoność zagadnienia, by następnie na podstawie własnych hipotez i działań eksperymentalnych przytoczone założenia zrewidować. Wystąpienie jest zatem prezentacją pracy własnej badającej wpływ dokonywanych konkretyzacji estetycznych na narrację apercypcyjną, której zadaniem była eksploracja bogactwa świata sztuki jako źródła analizy psychologicznej.

Kilka słów o sobie:

Studiując międzywydziałowo staram się połączyć świat sztuki ze światem psychologii. Znaleźć ich wspólny mianownik, uzupełnienie. Szczególnie interesuje mnie problem indywidualnej recepcji dzieła sztuki i uwarunkowań owego procesu. Nie jest to jednak jedyny obszar moich zainteresowań. Poprzez naukę języków i studiowanie kultur min. Niderlandów, obszarów hiszpańskojęzycznych oraz Indii chętnie poznaję odmienność percepcji otaczającego nas świata.

Kontakt: ethaine@interia.pl

Anna Sienkiewicz

Instytut Historii Sztuki
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu

Art brut czyli zjawisko sztuki naiwnej w Polsce.

Przedmiotem niniejszego referatu są zjawiska artystyczne znane pod nazwą art brut. W pierwszej kolejności omówiona zostanie historia powyższego terminu, wpływ Jeana Dubuffeta na rozwój zainteresowania sztuką tworzoną nieprofesjonalnie przez osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne oraz kształtowanie się pierwszych na świecie ośrodków tej twórczości. Głównym elementem referatu będzie próba określenia aktualnej sytuacji polskich miejsc tzw. „twórczości naiwnej” (m.in. Galerii "Tak" w Poznaniu, Galerii "Pod Sukniami" w Szczecinie i Galerii OTO JA w Płocku) w oficjalnym nurcie sztuki. Zostaną także przybliżone sylwetki najpopularniejszych twórców tej gałęzi sztuki. W podsumowaniu zostanie wskazane znaczenie art brut dla terapii osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi. Pozytywne skutki takiej twórczości prowadzą bowiem często do odkrycia prawdziwego talentu artystycznego.

Kilka słów o sobie:

W swojej działalności naukowej poruszam się w obszarze szeroko rozumianej sztuki współczesnej. Przed wszystkim zajmuję się twórczością artystów i grup społecznych z różnych przyczyn wykluczonych z oficjalnego życia społecznego. Kontakt:sienkiewicz_a@o2.pl

Dr Krzysztof Stachyra

Zakład Muzykoterapii i Edukacji Muzycznej

Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie

Relaksacja inspiracją do pozytywnych zmian.

Podczas warsztatu „Relaksacja inspiracją do pozytywnych zmian” uczestnicy zapoznają się z ćwiczeniami prowadzącymi do wyciszenia, a bazującymi na ruchu, muzyce i koncentracji uwagi. Zaproponowane aktywności sprzyjają poznaniu własnych możliwości i przezwyciężaniu ograniczeń. Warsztat zakończy trening relaksacyjny połączony z wizualizacją.

Muzyka w psychoterapii i muzykoterapii receptywnej.

W referacie „Muzyka w psychoterapii i muzykoterapii receptywnej” zaprezentowane zostaną informacje o właściwym doborze muzyki do technik związanych z psychoterapią oraz muzykoterapią receptywną, m.in. relaksacji i różnych technik wizualizacji. Autor, uzupełniając swoją wypowiedź przykładami nagrań, wyjaśni jak ustrzec się błędów często popełnianych przy doborze muzyki.

Kilka słów o sobie:

Dr Krzysztof Stachyra – muzykoterapeuta, nauczyciel wychowania muzycznego, doktor nauk humanistycznych w dziedzinie pedagogiki. Pracownik naukowo-dydaktyczny w Zakładzie Muzykoterapii i Edukacji Muzycznej UMCS w Lublinie. Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Stowarzyszenia Terapii Przez Sztukę (PSTS) oraz członek Stowarzyszenia Muzykoterapeutów Polskich. Współredaktor międzynarodowego journalu muzykoterapeutów „VOICES” wydawanego przez Uniwersytet Bergen w Norwegii oraz kwartalnika „Terapia przez sztukę” wydawanego przez PSTS oraz UMCS.

Kontakt: muzykoterapia@wp.pl

Mgr Maja Stańko

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Arteterapia a badania jakościowe.

Celem wystąpienia jest prezentacja podstawowych zagadnień z zakresu metod jakościowych, które mogą być stosowane w badaniach prowadzonych w obszarze arteterapii. Przedstawiona zostanie ogólna charakterystyka badań jakościowych wraz z omówieniem wybranych metod (m.in. studia przypadku, badania fenomenologiczne, metody wizualne, wywiady) w kontekście możliwości ich wykorzystania w arteterapii.

Kilka słów o sobie:

*Maja Stańko – psycholog, doktorantka w Instytucie Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, studentka Edukacji Artystycznej w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Członkini The British Association of Art Therapists w Londynie, założycielka i opiekun Koła Naukowego Arteterapii w Poznaniu.
Kontakt: maja.stanko@wp.pl*

Mgr Przemysław Staroń

Magdalena Myszka

Wydział Humanistyczny
Kulturoznawstwo KUL w Lublinie

Art therapy rooted in human history - „Back to the origin”.

Jest to propozycja warsztatu, w którym łączone są techniki multimedialne z różnymi formami arteterapii (muzykoterapii, bajkoterapii, arteterapii wykorzystującej sztuki wizualne, itd.), a całość odniesiona jest do treści związanych z historią życia i człowieka oraz różnorodnością kultur. Po części wstępnej, dającej szansę na zapoznanie się ze sobą, przechodzimy do części, w której wspólnie ćwiczymy naszą wyobraźnię, używając metod treningu twórczości oraz śmiechoterapii. Następnie wprowadzamy krótkie fragmenty filmów: pierwszy fragment, obrazujący zabieganie człowieka, a następnie drugi, przywołujący początki życia i świata. Po tym przechodzimy do właściwej części warsztatu. Do tego momentu uczestnicy przestają komunikować się werbalnie. Wchodząc w rolę pierwszych ludzi, tworzą improwizację ruchowo - muzyczną, następnie wspólnie budują labirynt, po czym komunikują się wizualnie w labiryncie za pomocą obrazów tworzonych na szarym papierze. Po tych ćwiczeniach zostaje przedstawiony fragment filmu ukazujący sztukę ludów pierwotnych, a następnie przeprowadzamy ćwiczenie plastyczne, które pokazuje, że ludzie podobnie przedstawiają obrazy stanowiące reakcje na określone dźwięki. Na koniec wprowadzamy jeszcze jedno ćwiczenie plastyczne, polegające na tworzeniu obrazu za pomocą wykałaczek na papierze pomalowanym suchymi pastelami – jest to komunikat, który uczestnicy, pozostając w rolach pierwszych ludzi, pozostawiają swoim potomkom. Warsztat kończy się bajką pochodzącą z tradycji żydowskiej oraz rozmową – podsumowaniem.

Kilka słów o sobie:

Przemysław Staroń- Jestem absolwentem psychologii i studentem kulturoznawstwa KUL, ponadto studentem Collegium Invisibile. Problematyką arteterapii zajmuję się od 5 lat, w 2006 roku założyłem Sekcję Arteterapii w Kole Naukowym Studentów Psychologii KUL, którą prowadziłem do roku 2009. Specjalizuję się w arteterapii rozumianej szeroko, wykorzystującej techniki mieszane włącznie z multimedialnymi, i rozumianej przede wszystkim jako twórcze wspieranie rozwoju. Jestem członkiem Polskiego Stowarzyszenia Terapii Przez Sztukę i Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności.

Kontakt: przemyslaw.staron@gmail.com

Magdalena Myszka-studentka UG

Prof. Wita Szulc

Instytut Pedagogiki

Kierownik Zakładu Edukacji Zdrowotnej i Arteterapii

Uniwersytet Wrocławski

Kształcenie wrażliwości zawodowych opiekunów i arteterapeutów przez kontakt ze sztuką.

Referat omawia stosowane w działalności dydaktycznej autorki formy uwrażliwiania i kształtowania zdolności do empatii studentów medycyny, pielęgniarstwa, pedagogiki opiekuńczej i arteterapii poprzez kontakt ze sztuką w następujących formach: ...analiza i kontemplacja specjalnie dobranych dzieł sztuki przedstawiających różne stany emocjonalne (radość, ale i smutek macierzyństwa, cierpienie, żal, lęk, samotność, tęsknotę, nadzieję i beznadzieję, dumę i odrzucenie.) Uwzględnione są autentyczne dzieła sztuki znajdujące się w muzeach (wycieczki muzealne) oraz reprodukcje, a także określone utwory muzyczne wraz z biogramami ich twórców, w których zaznaczone są momenty dramatyczne ale i triumfalne. Formą uwrażliwiania jest również czytanie wybranych utworów poetyckich oraz zachęta do prezentacji własnej twórczości studentów w dowolnej dziedzinie sztuki.

Kilka słów o sobie:

Odkąd pamiętam, zawsze interesowało mnie życie w zwierciadle sztuki...Było tak, gdy studiowałam po kolei filologię klasyczną, bibliotekoznawstwo, kulturoznawstwo. Dałam temu wyraz, jak mi się wydaje, w książkach: „Kulturoterapia” (1988, 1994), „Sztuka i terapia” (1993), „Sztuka w służbie medycyny od antyku do postmodernizmu” (2001), „Muzykoterapia jako przedmiot badań i edukacji”(2005), a nawet w ostatniej, całkiem innej od poprzednich: „Kultura dla mas Polski Ludowej” (2008)W druku jest „Arteterapia. Między praktyką a teorią”

Dr Anna Waligórska

Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej w Warszawie

Sztuka osób ze spektrum autyzmu – kreatywny obraz czy odtworzenie rzeczywistości?

W zaburzeniach ze spektrum autyzmu zahamowanie ekspresji twórczej stanowi jedno z kryteriów diagnostycznych. Jednak różnice indywidualne w ogromny sposób warunkują występowanie i poziom dysfunkcji twórczej aktywności. Wśród osób z autyzmem i Zespołem Aspergera znane są przypadki niezwykłych zdolności rysunkowych, czy – rzadziej – zamiłowania do twórczości literackiej. Zawsze jednak wytwory te cechuje specyficzny sposób ukazywania rzeczywistości, związany z innym, typowym dla osób ze spektrum autyzmu sposobem postrzegania świata. Celem wystąpienia jest analiza stopnia kreatywności vs odtwarzania rzeczywistości w dziełach osób z autyzmem i Zespołem Aspergera. Na ile ich sztuka stanowi prawdziwą twórczość? Czy twórczy charakter ich wypowiedzi można rozwijać? Jaki jest wpływ twórczości dla funkcjonowania tych osób? Próba odpowiedzi na te pytania otwiera szersze perspektywy wykorzystania sztuki w terapii zaburzeń typu autystycznego.

Kilka słów o sobie:

Doktor psychologii, absolwentka psychologii i historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, stypendystka MEN-u, Uniwersytetu Warszawskiego oraz Robert Anderson Research Trust. Zajmuje się komunikacją wizualną w kontekście psychologicznym, szczególnie u osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. W Centrum Terapii SOTIS w Warszawie odpowiada za programy badawcze, współtworzy ogólnopolski program terapeutyczny dla dzieci z autyzmem AutismPro Polska oraz prowadzi grupy psychoedukacyjne dla młodzieży z Zespołem Aspergera. Specjalizuje się także w komunikacji wizualnej w kulturze współczesnej i dawnej, szczególnie w aspektach związanych z narracją i symboliką wizualną. W Szkole Wyższej Psychologii Społecznej prowadzi zajęcia dotyczące różnorodnych aspektów komunikacji wizualnej i psychologii sztuki.

Kontakt: amw@post.pl

Mgr Katarzyna Wesołowska – Waszkowska

Pracownia Artystyczno- Dydaktyczna,
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Malarska definicja samotności. Twórczość i choroba Vincenta van Gogha.

Rozważania dotyczące twórczości Vincenta van Gogha odnoszą się zarazem do jej źródła, czyli artysty i jego sztuki. Znaczącym czynnikiem jest tu zjawisko samotności, zamknięcia w świecie własnych doznań, ale także zamknięcia innego rodzaju, mianowicie ułokowania w obrazie, przedmiocie estetycznym, napięć i drgań psychiki, co z kolei staje się przekazem, sposobem kontaktowania z otoczeniem. Vincent van Gogh przykuwa uwagę w swojej biografii rodzajem samotności, na którą można spojrzeć w dwojaki sposób : zjawisko, a zarazem proces skutkujący erupcją dzieł oraz samobójczą śmiercią. Dlaczego? Ponieważ sztuka tworzona przez van Gogha, człowieka funkcjonującego w sytuacji choroby psychicznej, ukazuje nienaruszony instynkt malarski oraz bogaty system znaków objawiający chorobę. Język plastyczny, to przede wszystkim plamy barwne podlegające w zakresie doboru , także procesowi zmian, których kulminacja ma dramatyczny przebieg. Zatem, w procesie twórczym powstała sztuka wyrazu, czyli ekspresji, subiektywna mimo tematyki ogólnodostępnej. Obraz, przedmiot estetyczny jest tworem ujawniającym nie tylko swoją przedmiotowość, ale i szczególną podmiotowość. Pojawia się „świat dzieła” posiadający moc ekspresji poprzez ukonstytuowaną w nim przez dzieło sieć odniesień do rzeczywistości, w której jest osadzone.

Kilka słów o sobie:

- ur. 1967 roku w Krakowie, mgr sztuki, absolwentka A.S.P. W Poznaniu, Wydz. Edukacji Artystycznej
- zainteresowania: integracja sztuk, korespondencja między dyscyplinami artystycznymi, filozofia sztuki, psychologia sztuki
- prowadzenie zajęć w U.Z. W Instytucie Kultury i Sztuki Muzycznej w zakresie Integracji Sztuk oraz Historii Kultury do 2007
- obecnie prowadzenie Pracowni Artystyczno- Dydaktycznej w Zielonej Górze
- aktywność artystyczna- od 2005 roku członek Związku Polskich Artystów Plastyków
- doktorant U.A.M. W Instytucie Filozofii

**Mgr Tomasz Wysocki,
Katarzyna Szubert**

Instytut Filozofii
Uniwersytet Wrocławski

O uzgadnianiu ocen estetycznych – filozofia eksperymentalna w estetyce.

Estetyka jako dziedzina filozofii boryka się z podobnym problemem, co etyka – problemem metody uzasadniania sądów normatywnych i ich roszczenie do obiektywności. W referacie chcielibyśmy przedstawić wyniki eksperymentu, którego przedmiotem jest proces uzgadniania ocen estetycznych. Badanie zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią proponowaną przez filozofię eksperymentalną.

Filozofia eksperymentalna to najmłodsza obecnie dziedzina filozofii (pierwsze publikacje powstały w 2000 roku). W Stanach Zjednoczonych powoli zdobywa popularność, ale w Europie jest jeszcze raczej nieznaną. W Polsce, z czego nam wiadomo, nikt nie stosuje tej metodologii.

Kilka słów o sobie:

Tomasz Wysocki: student V roku filozofii, Instytut Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Katarzyna Szubert: studentka I roku międzywydziałowych studiów humanistycznych na Uniwersytecie Wrocławskim.

Oboje jesteśmy członkami Koła Naukowego Filozofii Eksperymentalnej XΦ.

Kontakt: tomekwysocki@gmail.com

Mgr Anastasiya Voytyuk

Mystecko-terapeutyczny Centrum „Neprotoptana stezhyna”, Lwów,
Centrum Arteterapii w Lublinie

Połączenie elementów edukacji z dziedziny sztuki oraz psychologii w studiach uzupełniających z zakresu teatroterapii dla pedagogów specjalnych pracujących z osobami niepełnosprawnymi.

Teatroterapia staje się coraz częściej tematem dyskusji w kołach naukowych oraz narzędziem pracy w rękach specjalistów (pedagogów, psychologów, pracowników społecznych, animatorów kultury i In.) na terenach Polski i Ukrainy. Z rozwojem samej metody rozszerzają swoją wiedzę i umiejętności osoby stosujące teatroterapię, co powoduje do jej wyodrębnienia w osobną dziedzinę i wejście do sfery zawodowej. Aktualnym wtedy staje się pytanie przygotowania specjalistów, które mają wdrażać tę metodę.

W roku 2007 na Ukrainie było przeprowadzone badanie mające na celu zebranie i analizę informacji i teatrach osób niepełnosprawnych, w którym także było zbadano kwalifikację instruktorów teatralnych. Wyniki badań pokazały, że z 30 specjalistów tylko 3 osoby mają zawodowe wykształcenie w dziedzinie teatru, 13 osób są z zawodu pedagogami specjalnymi albo psychologami, a inni mają edukację nie powiązaną z powyżej wymienionymi zawodami.

Jeżeli zanalizujemy możliwości terapeutyczne i rozwojowe teatroterapii oraz potrzeby osób niepełnosprawnych - uczestników zespołów teatralnych, zobaczymy ogromną potrzebę wszechstronnej edukacji instruktora teatralnego kwalifikacja którego ma bezpośredni wpływ na efekt terapeutyczny i rozwojowy dla uczestników. Ponieważ teatroterapia znajduje się na pograniczu kilku dziedzin – pedagogiki, pedagogiki specjalnej, psychologii, animacji kultury oraz wiedzy o teatrze (reżyseria, praca aktorska, rodzaje technik teatralnych, historia teatru), kształcenie i edukacja instruktorów teatralnych ma przewidywać przedmioty ze wszystkich powyżej wymienionych dziedzin.

Kilka słów o sobie:

*Od 9 lat jestem członkiem organizacji "Artystyczno-terapeutyczny Centrum "Neprotoptana stezhyna" we Lwowie. W roku 2007 zrealizowałam badanie powszechno ukraińskie o temacie Teatru – jako formy pracy terapeutycznej i rozwojowej z osobami niepełnosprawnymi. W roku akademickim 2009\2010 w ramach stypendium naukowego im. L. Kirklanda o charakterze studiów podyplomowych piszę prace w Lublinie na uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Prowadzę teatr dla osób niepełnosprawnych w Centrum Arteterapii w Lublinie. Zakres zainteresowań naukowych: teatroterapia, muzykoterapia, kształcenie teatro- i muzykoterapeutów, rozwój teatru amatorskiego; rehabilitacja i rozwój osób niepełnosprawnych.
kontakt: a.voytyuk@gmail.com*

Organizatorzy:

Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii (biuro Poznań)

www.pssiap.amu.edu.pl

Koło Naukowe Arteterapii: www.arteterapia.org

Instytut Psychologii UAM: www.psychologia.emu.edu.pl

Patronat Zwykły:

Stowarzyszenie Skrzyda: www.skrzydla.org.pl

Stowarzyszenie Arteterapeutów Polskich „Kajros”: www.kajros.pl

Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu: www.amuz.edu.pl

Liceum Plastyczne im. Piotra Potworowskiego: www.lp.poznan.pl

Patronat Medialny:

Portal Arteum: www.artaum.pl

Portal Polska Terapia: www.polskaterapia.pl

Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne : www.gwp.pl

Portal studencki Akademiec.pl: www.akademiec.pl

Opracowanie: Anna Kamyszek